Vrienden van Steppenomaden Mongolië

RAPPORTAGE PROJECTEN

STAND VAN ZAKEN TIJDENS BEZOEK 2017

Deze rapportage is gebaseerd op het bezoek van twee bestuursleden van Stichting Vrienden van Steppenomaden Mongolie in september 2017. Alle afgeronde en lopende projecten in Ulaankhus, Sogog, Zastap en Dayan zijn bezocht en geëvalueerd. De rapportage bevat observaties, conclusies, adviezen, en foto's.

Landbouw & Milieu (Green Project)

Zaden en pootgoed

Families in Ulaankhus en Sogog hebben over de afgelopen jaren zaden en pootgoed ontvangen; 60 families in totaal. Alle families hebben training van de tuinman gekregen om goed te kunnen verbouwen. Vijf families hebben de zaden niet of verkeerd gebruikt en kunnen in de toekomst geen gebruik meer maken van deze donatie. De keuze voor de families gaat als volgt:

- Families worden geselecteerd in samenspraak van het NGO bestuur van de gemeenschap en de vertegenwoordiger van de gemeenschap ('community member')
- Selectie vindt plaats op grond van aanwezige omheining (check door de tuinman) en economische situatie van de familie
- De vertegenwoordiger van de gemeenschap wijst uiteindelijk aan wie er gebruik mag maken van de donatie.

Een gemiddelde familie bestaat uit 2 volwassenen en 4 kinderen. Op gemeenschappelijke velden en in hun eigen tuin worden aardappelen, wortels, uien, sla, bieten, radijs, kool, raap, gras als voedsel voor dieren, en graan verbouwd.

Onze observatie:

- *in vergelijking met families in Sogog, wordt de aanleg en het onderhoud van de groentevelden beter gedaan door de arme families uit Dayan die noodzakelijkerwijs naar Ulaankhus zijn verhuisd i.v.m. diersterfte.*
- *Een gedeelte van de oogst wordt opzij gezet voor de verbouw van groenten in het jaar daarop; een voorbeeld dat we gezien hebben is het opzij leggen van kleine aardappelen, graszaden, en graan.*

VERZOEK CONTINUERING (EN MOGELIJK UITBREIDING) DONATIE VOOR DE ZELFVOORZIENING.

Opslag

De twee aanwezige ondergrondse opslagruimten zijn met behulp van onze donaties tot stand gekomen. Deze zijn nog steeds in heel goede staat. Hierin worden landbouwproducten bewaard, ook voor de winter.

Groentekassen

In de kassen worden komkommers, tomaten, augurken en courgettes verbouwd:

- De opbrengst van de groentekas op het gemeenschappelijke landbouwterrein gaat voor de helft naar de slaapzaal van de lagere en middelbare school en de andere helft gaat naar arme families
- De opbrengst van de groentekassen naast de kleuterscholen in Sogog, Ulaankhus en Zastap is om gezonde maaltijden te bereiden op de betreffende kleuterscholen
- Bij een handvol families in Sogog en Ulaankhus is een test-groentekasje geplaatst. Kosten van deze kleine groentekas is 1,5 miljoen MNT voor de kas en 150.000 MNT voor de pomp. Het plastic heeft een levensduur van 5 jaar en het staal 10 jaar. In Euro's is dit totaal € 575.
- Als insecticide wordt vogel- en paardenpoep gebruikt (mogelijk op advies van de Laurentian University in Canada)

VERZOEK REPARATIE GROENTEKAS IN ZASTAP (PLASTIC)

Hekken en omheining

Om groenten op velden, akkers en tuinen te kunnen verbouwen is het noodzakelijk om een goede omheining te bouwen zodat dieren tegen gehouden worden. Daarnaast is het van belang dat bomen geplant worden in verband met winderosie.

- Het beste is een stenen muur te plaatsen. Deze stenen worden met een truck uit de bergen gehaald en daarna zelf aangelegd. Kosten voor de stenen muur zijn de huur van de truck, het salaris van de chauffeur en de brandstof.
- Prikkeldraad en houten (en een enkele keer stalen, als er afval is) palen worden ook gebruikt. Het hout komt uit Tsengel.

We weten niet wat de kosten zijn voor deze 2 omheiningsopties; de prjzen fluctueren door de prijs van de brandstof, maar we gaan ervan uit dat een (geringe) donatie voor het Green Project af en toe besteed wordt hieraan.

In het algemeen; land kan vrij in gebruik genomen worden en afgerasterd worden. Voorwaarde is dat er binnen 5 jaar verbouwd moet worden, anders vervalt je recht op het gebruik van dat stuk land.

Bomenaanplant (bestrijding winderosie)

De donatie van de groentezaden is inclusief bomenaanplant (indien nodig); dat zijn loten of 1-jaarlingen. Het zijn twee typen bomen; berken en wilgen.

Er is in Sogog ook een bomenaanplant veld in beheer van de tuiman. In Ulaankhus wordt dit gedaan door de overheid.

Tuingereedschap

Aan de tuinman is gereedschap door ons gedoneerd voor het aanleggen en onderhouden van de groentevelden en tuinen; harken, schoffels, spaden etc. Ook aan individuele families is af en toe tuingereedschap gedoneerd.
Is allemaal nog in goede staat.

Voedsel voor de dieren (veehouderij)

Onze ondersteuning bestaat in het verstrekken van gras- en diervoeder(graan)zaden aan de gemeenschap in Sogog en Dayan m.a.w. niet aan individuele families. De gras- en diervoederzaden worden op de gemeenschappelijke velden verbouwd en de opbrengst verdeeld.

Algemeen:

Dieren grazen op het land en in de winter - als dat niet mogelijk is - krijgen ze hooi van gedroogd gras en diervoeder. Om de dieren goed gevoed de winter in te laten gaan is voldoende grasland en voldoende regen noodzakelijk. Er zijn 3 problemen:

1. Draagkracht van het land is onvoldoende; te veel vee en te weinig land
2. Er is onvoldoende regen in de zomer gevallen
3. Klimaatverandering lijkt te leiden tot vroeger invallende winters met ijsafzetting op het gras. De dieren kunnen daardoor niet meer bij het gras.

Onze observatie:
Door de geringe regenval in de zomer van 2017 gaan de dieren onvoldoende gevoed de winter van 2017-2018 in en neemt diersterfte waarschijnlijk toe. Tevens zijn er onvoldoende of niet adequate dierenverblijven ter bescherming in de winter. We moeten rekening houden met het verstrekken van noodpakketten in met name Dayan.

Dierenverblijven (veehouderij)

In de winter van 2016 is de aanvraag voor dierenverblijven in Dayan bij ons binnengekomen. Voor het vee is het bezit van meer dierenverblijven noodzakelijk om de strenge winter te overleven en bescherming te bieden. Meerdere families willen graag een groot dierenverblijf bouwen, waar ze het vee gezamenlijk in kunnen onderbrengen. De huidige dierenverblijven zijn klein en vervallen. Noodzakelijk bouwmateriaal betreft: stenen, modder en mest voor de muren (kan zelf geleverd worden). Materiaal voor dak ontbreekt, t.w.: hout – plastic – zand – cement (ook om airco/ gat in dak te construeren). Er is hout nodig voor een pilaar in het midden van het dierenverblijf (gebruikt door koeien die zich daar tegen schrapen, stenen zijn hiervoor te instabiel). Transport voor materiaal kan zelf geregeld worden.

Er zijn op dit moment twee dierenverblijven waar vijf families hun vee in kunnen stallen (ongeveer 500 dieren per dierenverblijf: koeien, geiten en schapen)

Begroting uit 2106 voor een dierenverblijf met lengte 30m en breedte 9m voor 500 dieren van 5 families.

#	Item	Hoeveelheid	Eenheid	Prijs (MNT)	Totaal (MNT)	Totaal (EUR)
1	Houten panelen	stuks	60	24000	1440000	514
2	Houten palen	stuks	24	24000	576000	206
3	Houten plafonddelen	stuks	140	4800	672000	240
4	Landbouwplastic (waterdicht maken van onderkomen)	meter	60	1500	90000	32
5	Moddersteen en keien	ton	30	73000	2190000	782
6	Modder (specie)	ton	10	29000	290000	104
7	Houten deur	stuks	16	4800	76800	27
8	Scharnier	stuks	8	1200	9600	3
9	Transport brandstof	liter	600	1650	990000	354
	Totaal				**6334400**	**2262**

VERZOEK DONATIE VOOR EEN DIERENVERBLIJF

Gezondheid & Voeding

Kliniek in Sogog

Tot stand gekomen met onze donaties en in februari 2008 door o.a. Haaije geopend. De dokter van de kliniek opereert ook mobiel en gaat naar zieke mensen in de omgeving van Sogog. In de zomermaanden gaat de kliniek dicht; er zijn te weinig herders in Sogog. De grote consultatie ruimte wordt dan gebruikt om Engelse les te geven. Er zijn 3 kamers in de kliniek waar 6 patiënten kunnen verblijven.

Het dak van de kliniek moet dringend gerepareerd worden. Daarnaast was de kliniek niet klaar voor gebruik half september; er was veel stof en zand en niet opgeruimd.

Dental Health Project

In september 2016 gestart met Stichting Dhampus en tandarts Joost van Vlijmen in samenwerking met lokale kindertandarts Davgaa en haar assistente. Davgaa is 3 keer op kwartaalbezoek geweest daarna in de (kleuter)scholen van Sogog en Ulaankhus. Tijdens ons bezoek zijn er twee Dental Camps geweest in Sogog en Ulaankhus en werden de gebitten van de kinderen redelijk positief geëvalueerd. De intentie van Stichting Dhampus is om het project voor 1 jaar door te zetten en financiering uit te breiden voor 1 extra (tand)arts die tanden kan trekken (niet de specialiteit van Davgaa). De motivatie en betrokkenheid van leerkrachten, kinderen en ouders is goed, mede gezien de optredens die over dit onderwerp zijn uitgevoerd door de (kleuter)scholen van Sogog en Ulaankhus.

Vitaminen en medicijnen

De jaarlijkse donatie voor vitaminen en medicijnen wordt zeer gewaardeerd en is noodzakelijk in de strenge en lange winter. Inkoop in Ulaanbaatar en vervoer met de truck naar projectgebied, waarna het aan de twee mobiele dokteren van Sogog en Dayan wordt gegeven. Deze beslissen wie wat krijgt en wanneer wat nodig is voor een zieke. Het is niet toereikend en herders krijgen regelmatig geen medicijnen van de dokter. Het is niet duidelijk of de medicijnen dan op zijn of dat er iemand anders dringender nodig heeft of om een andere reden. Bovedien kan de mobiele dokter soms helemaal niet in het gebied komen i.v.m. de strenge winter. Herders zouden graag zelf de medicijnen in beheer houden.

Ons advies was om vertegenwoordigers in de gemeenschap aan te wijzen en te trainen op het gebruik van de medicijnen. Zodat de medicijnen in het gebied aanwezig zijn en er beter toezicht is op het aantal medicijnen voor verschillende families.

VERZOEK DONATIE VROEG IN SEPTEMBER OVERMAKEN

Verstrekken van noodpakketten

Dit wordt alleen gedaan als families onvoldoende in staat zijn om in eigen voedsel te voorzien. Dit door veelvuldige diersterfte (directe economische impact) ten gevolge van dierziekte, Dzud (zeer strenge winter) of tekorten in diervoedsel (bijv. door droogte).

Door de uitzonderlijke droogte moeten we rekening houden dat ook dit jaar voedselpakketten nodig zijn. Zie ook kopje "voedsel voor de dieren".

Sportveld Sogog

Hiervoor hebben we bijgedragen aan de omheining en boomaanplant. Beiden in goede staat.

Onderwijs

Educatief materiaal & speelgoed

Het educatieve materiaal waar de stichting tot op heden aan bijgedragen heeft is in goede staat. Wel is er in het internaat en slaapzalencomplex (‘dormitory’) in Ulaankhus behoefte aan educatief materiaal & spellen. Momenteel is hier nagenoeg niets beschikbaar.

VERZOEK DONATIE EDUCATIEF (SPEL)MATERIAAL

Taal- & trainingscentrum Ulaankhus

Het taal & trainingscentrum in Ulaankhus is goed in gebruik en wordt als zeer belangrijk gezien. Ook de overheid is erg blij met dit trainingcenter (en met de Nederlandse stichting in het algemeen) en heeft een stuk land aansluitend aan het centrum toegewezen. Gedacht wordt aan uitbreiding om zodoende meer kinderen (en volwassenen) te kunnen bedienen.

Momenteel zijn er twee ruimtes voor 15 kinderen in de grote kamer en 8 kinderen in de kleine kamer. In de ene ruimte wordt Mongoolse en in de andere Engelse les gegeven.

10 kinderen betalen, 5 (arme) kinderen betalen niet. Dit wordt nauwgezet in kasboeken bijgehouden. De gouverneur zet een stempel op de aanvraag, zodat de kinderen arme ouders niet hoeven te betalen en de boekhouding toch klopt.

Eén lesuur kost 1050 MNT per deelnemer.

Kleuterscholen in Sogog, Ulaankhus, Dayan en Zastap

De kleuterschool in Sogog is bouwtechnisch in slechte staat. De overheid heeft om veiligheidsredenen de school al meerdere keren gesloten en pas weer geopend nadat adequate reparatie gedaan was. Gezien deze slechte staat en mede gelet op de groeiende behoefte aan kleuteronderwijs is er behoefte aan een nieuw en groter gebouw voor de kleuterschool. De groeiende kleuterpopulatie is een direct gevolg van het toenemend aantal families die naar Sogog verhuizen, hoofdzakelijk vanwege de toegang tot electriciteit.

De plannen gaan uit van een kleuterschoolgebouw van 6 tot 7 klassen, ieder met 25 tot 30 kinderen. Doelaantal licht op 160 tot 190 kinderen. Gedetailleerde plannen hiervoor worden nog nagestuurd (o.a. voor gebruik van projectaanvraag Wilde Ganzen). Ter indicatie, de begroting voor materiaal, transport en arbeid is op dit moment 70.000 EUR.

Inmiddels is een dependance van de kleuterschool in Sogog opgezet en in gebruik voor 25 kleuters. De locatie is aan de andere kant van de rivier.

Ook de kleuterschool van Ulaankhus heeft een dependance aan de overzijde van de rivier.

In Zastap (circa 1 uur rijden van Sogog) is een kleine legerbasis gebaseerd voor hoofdzakelijk grensbewakingstaken. De kleuters van de (Kazakh en Mongoolse) families die hier gestationeerd zijn gaan naar een dependance van de Sogog kleuterschool. Op volle sterkte komen hier 25 kinderen (10 op het moment van bezoek).

Ten gevolge van de recente politieke machtswisseling in Mongolie is in Ulaankhus is een nieuwe directrice aangesteld. Helaas vertoont zij een gebrek aan management capaciteiten. Dit is direct merkbaar in bijvoorbeeld het gebrek aan schoon houden van de school, het opruimen van afval rondom het schoolgebouw, en de deplorabele staat van de groenten in de kassen en op het veld. Dit is een zorgwekkende situatie die besproken is; onder deze omstandigheden kunnen we geen financiële ondersteuning verlenen aan de kleuterschool en geen zaden doneren. Vanuit het bestuur van Source of Steppe Nomads gaat men proberen een positieve verandering teweeg te brengen in deze situatie.

In Dayan is het enige kleuteronderwijs mogelijk door middel van de door onze stichting meegefinancierde zomerkleuterschool. Deze bestaat uit twee gers. De zomerkleuterschool wordt als noodzakelijk gezien in het voorkomen van leer- en ontwikkelingsachterstanden en als onmisbare schakel naar het lagere en middelbare onderwijs. Het is daarom van groot belang om hieraan blijvend aandacht te geven.

Timmerwerkplaats

De wens bestaat om een timmerwerkplaats op te zetten in Sogog. Het idee hiervan is enerzijds om timmerlieden op te leiden, anderzijds om de verderop gelegen gebieden te voorzien van houtproducten. Hiermee zou de werkplaats dus als economische motor kunnen fungeren. Het idee verdient nadere bestudering.